

Załącznik do uchwały Nr 27.162.2013
Rady Gminy w Dubiczach Cerkiewnych
z dnia 29 listopada 2013 r.

AKTUALIZACJA PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY DUBICZE CERKIEWNE

Dubicze Cerkiewne listopad 2013 r.

1. Wprowadzenie

Mając na celu realizację polityki ekologicznej państwa Urząd Gminy Dubicze Cerkiewne opracował w 2007r. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne” przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr V/32/07 z dnia 27 kwietnia 2007r.

W związku z nowymi uwarunkowaniami prawnymi, nowymi możliwościami finansowania zadania oraz zmianą ilości wyrobów zawierających azbest, który sukcesywnie był demontowany przez właścicieli nieruchomości, w listopadzie 2013r dokonano aktualizacji w/w programu. W opracowaniu tym przedstawiono między innymi aktualny stan prawny uwzględniający przepisy, które weszły w życie po dniu uchwalenia gminnego programu usuwania azbestu w 2007 roku, identyfikację nowych źródeł finansowania programu. Zadaniem niniejszego opracowania jest także ocena realizacji samego programu na przełomie ostatnich lat, opis dotychczas podjętych działań i realizacji Programu jak i określenie rzeczywistej ilości i lokalizacji wyrobów zawierających azbest.

W „Aktualizacji programu...” pominięto kwestie szkodliwości dla zdrowia i środowiska wyrobów zawierających azbest, oceny stanu użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, które zostały wyczerpująco opisane w pierwotnym programie. W związku z powyższym znaczna część obowiązującego dotychczas dokumentu zachowuje swoje dotychczasowe brzmienie i jest nadal aktualna.

Opracowanie niniejszego dokumentu wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, przyjętego Uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009, zmienioną uchwałą nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010.

2. Cel i zadania programu

W Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 określone zostały następujące cele:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Na poziomie lokalnym zadania te realizują samorządy gminne poprzez:

- 1) gromadzenie przez wójta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest
- 2) przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- 3) organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm,
- 4) organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych,
- 5) inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- 6) współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- 7) współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu
- 8) współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Przewidywany koniec realizacji Programu wyznaczony został zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu i przypada na rok 2032

3. Stan prawny w aspekcie postępowania z odpadami zawierającymi azbest

Ustawy obowiązujące:

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 poz. 21 z późn. zm.).

Rozporządzenia obowiązujące:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. (Dz. U. 2013.24) zmieniające rozporządzenie w sprawie przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska,
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. (Dz. U. 2013.25) w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest,
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595),
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 71, poz. 649 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 162, poz. 1089)
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. nr 112, poz. 1206),
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010 nr 16 poz. 87),

Obowiązujące dyrektywy:

1. Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 196 z 16.08.1967, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 27),
2. Dyrektywa Rady 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 262 z 27.09.1976, str. 201; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 3, str. 317),
3. Dyrektywa Komisji 1999/77/WE z dnia 26 lipca 1999 r. dostosowująca po raz szósty do postępu technicznego załącznik I do dyrektywy Rady 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu o stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz. Urz. WE L 207 z 6.08.1999, s. 18, Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 24, str. 193-195),
4. Dyrektywa Rady 83/478/EWG z dnia 19 września 1983 r. zmieniająca po raz piąty dyrektywę 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu

- niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz. Urz. WE L 263 z 24.09.1983, str. 33; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 7, str. 118),
5. Dyrektywa Rady 85/610/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. zmieniająca po raz siódmy (azbest) dyrektywę 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1985, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 86),
 6. Dyrektywa Komisji 91/659/EWG z dnia 3 grudnia 1991 r. dostosowująca do postępu załącznik I do dyrektywy Rady 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz. Urz. WE L 363 z 31.12.1991, str. 36; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 11, str. 13),
 7. Dyrektywa Rady 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 6 dyrektywy 80/1107/EWG) (Dz. Urz. WE 263 z 29.09.1983, str. 25; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 264),
 8. Dyrektywa Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987, str. 40; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 269)

4 Oszacowanie kosztów usunięcia azbestu z obiektów budownictwa indywidualnego

Na ogólne koszty likwidacji azbestu składają się różne elementy, wynikające z poszczególnych etapów działań, jakie należy wykonać dla bezpiecznego i zgodnego z przepisami prawnymi rozwiązania problemu. Do takich etapów należą:

- fizyczny demontaż rozbiórka obiektów (lub ich części), w których występują materiały zawierające azbest,
- magazynowanie powstałych odpadów w miejscu demontażu lub w punkcie zbiorczym ustalonym na czas prac w rejonie ich prowadzenia,
- transport stosownie zabezpieczonych odpadów przez odpowiednio przystosowane pojazdy posiadające atest ADR. Transport odbywa się na trasie miejsca wytworzenia – miejsca magazynowania – miejsca ostatecznej utylizacji (składowania),
- składowanie odpadów niebezpiecznych – utylizacja.

Koszty usunięcia wyrobów azbestowych oszacowano na podstawie informacji uzyskanych od specjalistycznych firm zajmujących się kompleksowo demontażem wyrobów zawierających azbest i usunięciem odpadów azbestowych (transport do miejsca unieszkodliwiania).

Z uzyskanych informacji wynika, że całkowity koszt usunięcia wyrobów azbestowych – demontaż, transport, składowanie waha się w granicach 25-80 zł za m² wyrobów azbestowych. Skala kosztów wynika z wielu czynników, między innymi od miejsca zabudowania wyrobów azbestowych, wysokości obiektu, rodzaju i ilości demontowanych elementów. Np. demontaż, pakowanie, transport i unieszkodliwianie pokryw dachowych z płyt azbestowo-cementowych (eternitu) oraz płyt osłonowych wynosi średnio około 30 zł / m².

Do dalszego oszacowania kosztów usunięcia wyrobów azbestowych z obiektów budownictwa indywidualnego przyjęto przeciętny koszt usunięcia 1 m² przedmiotowych wyrobów w wysokości 30 zł/ m².

Szacunkowe koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych z obiektów będących własnością osób fizycznych

$$239\,388,81\text{ m}^2 \times 30\text{ zł/m}^2 = 7\,181\,664,30\text{ zł} + \text{VAT } 8\% = \textbf{razem 7\,756\,197,44 zł}$$

5. Źródła pozyskiwania środków finansowych na usuwanie azbestu

Zgodnie z założeniami „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032” koszty związane z usunięciem wyrobów zawierających azbest mają być finansowane przez właścicieli – zarządców obiektów, w tym prywatnych właścicieli obiektów z wyrobami zawierającymi azbest.

Inicjatywy samorządu terytorialnego, zmierzające do sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych i likwidacji skutków ich szkodliwości dla mieszkańców i środowiska dają możliwości dofinansowania powyższych działań z funduszy jednostek samorządowych, środków celowych funduszy ekologicznych a także ze środków funduszy Unii Europejskiej.

Stąd też rola samorządu w pozyskiwaniu funduszy na wsparcie realizacji programu usuwania wyrobów azbestowych z terenu gminy ma istotne znaczenie, w szczególności dla prywatnych właścicieli obiektów, dla których usunięcie wyrobów zawierających azbest i w następstwie odnowa pokryć dachowych obiektów w większości przekracza ich możliwości finansowe.

„Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032” przewiduje następujące podstawowe instrumenty dofinansowania demontażu, transportu i unieszkodliwiania usuniętych wyrobów zawierających azbest:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013
- Fundusze Unii Europejskiej
- Bank Ochrony Środowiska S.A.

W województwie podlaskim instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych oferowane są przez następujące instytucje:

- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku
- Bank Ochrony Środowiska S.A Oddz. Białystok we współpracy z WFOSiGW
- Regionalne Programy Operacyjne dla województwa podlaskiego

6. Zaawansowanie prac związanych z usuwaniem azbestu w Gminie Dubicze Cerkiewne

Spośród łącznej liczby 914 działek na których zlokalizowano pokrycia dachowe zawierające azbest na terenie Gminy w roku 2013 z 36 posesji (35 posesje osób fizycznych i 1 posesja osoba prawna) usunięto azbest o łącznej masie 86,98 Mg (5436,25 m co stanowi 2,2% ogółu azbestu zidentyfikowanego na terenie gminy. Prace powyższe objęły następujące miejscowości:

- Dubicze Cerkiewne – 3 posesje, z budynków mieszkalnych 2,30 Mg, z gospodarczych 4,06 Mg-
- Grabowiec – 3 posesje, z budynków mieszkalnych 3,59 Mg, stodoła 2,56 Mg
- Tofiłowce – 4 posesje, z budynków gospodarczych 9,87 Mg, stodoła 3,3 Mg
- Stary Kornin – 2 posesje, z budynków mieszkalnych 4,91 Mg
- Koryciski – 2 posesje, z budynków gospodarczych 5,40 Mg
- Jagodniki – 2 posesje, z budynków mieszkalnych 2,82 Mg, z gospodarczych 6,38 Mg i stodoła 2,85 Mg
- Witowo – 6 posesji, z budynków mieszkalnych 6,11 Mg, z gospodarczych 3,32 Mg, stodoły 1,45 Mg, inne 0,27 Mg
- Długi Bród – 2 posesje, z budynków mieszkalnych 1,28 , gospodarczych 1.86 Mg
- Wiluki – 2 posesje, z budynków gospodarczych 2.21 Mg
- Wojnówka – 3 posesje, z budynków mieszkalnych 3,79 Mg, stodoła 2,00 Mg, inne 1,75 Mg
- Starzyna – 3 posesje, z budynków mieszkalnych 4,44 Mg
- Nikiforowszczyzna – 1 posesja, z budynku mieszkalnego 2,24 Mg, z gospodarczego 4,00 Mg
- Werstok – 1 posesja z budynku gospodarczego – 2,45 Mg
- Pasieczniki Małe -1 posesja , z budynku mieszkalnego 0,56 Mg, z gospodarczego 1.00 Mg
- Czechy Orlańskie – 3 posesje , z budynków mieszkalnych – 5,58 Mg

Na powyższe Gmina Dubicze Cerkiewne otrzymała środki udostępnione przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na łączną kwotę 34 306 zł. W roku 2014 gmina zamierza kontynuować działania w zakresie usuwania azbestu a zadanie realizowane będzie po uzyskaniu środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne Zarządzeniem Nr 144.2013 z dnia 25 listopada 2013r. wprowadził regulamin pomocy mieszkańcom gminy w usuwaniu wyrobów zawierających azbest na terenie gminy na rok 2014 (przyjmowane są już wnioski o przyznanie pomocy mieszkańcom gminy na powyższe zamierzenie obejmujące demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych).

Na koniec listopada 2013r. na terenie gminy Dubicze Cerkiewne zinwentaryzowano 6032 m² (65,38 Mg) pokryć dachowych zawierających azbest znajdujących się w zasobach podmiotów prawnych oraz 239 388, 81 m² (3830,22 Mg) znajdujących się u osób fizycznych

Ogółem 245 420,81 m² (3895,60Mg)

Najwięcej tego rodzaju pokryć zlokalizowano na budynkach gospodarczych w gospodarstwach indywidualnych najmniej zaś na budynkach mieszkalnych. Biorąc pod uwagę rodzaj pokryć dachowych 90% zastosowanych materiałów stanowią płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie, resztę – 10% pokryć dachowych stanowią płyty azbestowo-cementowe płaskie . Gmina nie ma innych wyrobów zawierających azbest np. rur kanalizacyjnych i wodociągowych .

Ogólnie 90% dokonanych ocen należy zaliczyć do I stopnia pilności , w konsekwencji oznacza to konieczność wymiany lub naprawy wyrobów lub konieczność ponownej oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie jednego roku. Pozostałe 10 % wyrobów należy zaliczyć do II stopnia pilności, co oznacza konieczność ponownej oceny w ciągu najbliższych 5 lat.